

บันทึก

เรื่อง ท้าหรือปัญหาข้อกฎหมายเกี่ยวกับมาตรา ๖๔ ทวิ

แห่งพระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ. ๒๕๓๗

(อำนาจเปรียบเทียบของพนักงานสอบสวน)

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีได้มีหนังสือที่ สร.๐๒๐๓/๒๓๑๐๙ ลงวันที่ ๒๔ พฤศจิกายน ๒๕๑๘ ขอให้สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาให้ความเห็นในปัญหาข้อกฎหมายตามความประสงค์ของกรมตำรวจ ความว่า พันตรีบุญช่วย ทับทิมอ่อน ได้ขับขี่รถยนต์ด้วยความประมาทและเฉี่ยวชนสิบล้อโทหญิงพัชนี อร่ามเรือง ได้รับอันตรายแก่กายแล้วหลบหนีไปโดยไม่แจ้งเหตุให้เจ้าหน้าที่ที่ใกล้เคียงนั้นทันที พนักงานสอบสวนมีความเห็นควรสั่งฟ้องพันตรีบุญช่วย ทับทิมอ่อน ผู้ต้องหา ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๓๕๐ และพระราชบัญญัติจราจรทางบก พุทธศักราช ๒๕๓๗ มาตรา ๒๕ (๔) มาตรา ๓๐ มาตรา ๖๖ และมาตรา ๖๔ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๕๙ ลงวันที่ ๒๖ มกราคม พ.ศ. ๒๕๑๕ แต่เมื่อพนักงานสอบสวนส่งสำนวนการสอบสวนให้พนักงานอัยการศาลทหารกรุงเทพ กระทรวงกลาโหม พนักงานอัยการศาลทหารได้ส่งสำนวนคืนและให้พนักงานสอบสวนพยายามเปรียบเทียบปรับผู้ต้องหา (ซึ่งพนักงานสอบสวนได้ทำการเปรียบเทียบปรับ ๑๐๐ บาท) แล้วส่งสำนวนการสอบสวนคืนให้พนักงานอัยการศาลทหารกรุงเทพ เพื่อฟ้องพันตรีบุญช่วย ทับทิมอ่อน ผู้ต้องหาในความผิดฐานขับรถในทางเป็นเหตุให้เกิดอันตรายแก่บุคคลอื่นแล้วไม่แจ้งเหตุต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ที่ใกล้เคียงทันที โดยพนักงานสอบสวนได้แจ้งด้วยว่า ความผิดในข้อหาดังกล่าวไม่สามารถเปรียบเทียบปรับได้เนื่องจากพนักงานสอบสวนไม่มีอำนาจ แต่พนักงานอัยการศาลทหารกรุงเทพได้คืนสำนวนการสอบสวนไปยังพนักงานสอบสวนสถานีตำรวจนครบาลชนะสงครามอีกเพื่อให้พนักงานสอบสวนพยายามทำการเปรียบเทียบปรับอีกครั้งหนึ่ง โดยอ้างว่าพนักงานสอบสวนมีอำนาจเปรียบเทียบคดีได้ตามพระราชบัญญัติจราจรทางบก พุทธศักราช ๒๕๓๗ มาตรา ๖๔ ทวิ วรรคสอง ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๕๙ ลงวันที่ ๒๖ มกราคม พ.ศ. ๒๕๑๕ แต่กรมตำรวจเห็นว่า ความผิดตามประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๕๙ ลงวันที่ ๒๖ มกราคม พ.ศ. ๒๕๑๕ มีโทษจำคุกไม่เกิน ๑ ปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ เกินอำนาจที่พนักงานสอบสวนจะเปรียบเทียบได้ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๓๗ และมาตรา ๓๘ และมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติการเปรียบเทียบคดีอาญา พุทธศักราช ๒๕๔๑ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการเปรียบเทียบคดีอาญา (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๙ ที่บัญญัติให้พนักงานสอบสวนมีอำนาจเปรียบเทียบในคดีที่มีโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท หรือในคดีที่มีโทษปรับสถานเดียวอย่างสูงไม่เกินสองพันบาท เท่านั้น แต่เพื่อจะได้เป็นแนวทางในการสั่งการไปยังพนักงานสอบสวนให้ถือปฏิบัติต่อไปกรม

ตำรวจจึงขอให้สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาให้ความเห็นในปัญหาข้อกฎหมายว่าพนักงานสอบสวนมีอำนาจเปรียบเทียบคดีอาญาที่มีโทษจำคุกไม่เกิน ๑ ปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับตามพระราชบัญญัติจราจรทางบก พุทธศักราช ๒๕๓๗ ได้หรือไม่

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา (กรรมการร่างกฎหมาย กองที่ ๒) ได้พิจารณาปัญหาดังกล่าวแล้วมีความเห็นว่าตามมาตรา ๓๗^๑ และมาตรา ๓๘^๒ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา และมาตรา ๔^๓ แห่งพระราชบัญญัติการเปรียบเทียบคดีอาญา พุทธศักราช ๒๕๔๑ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการเปรียบเทียบคดีอาญา (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๙ นั้น เป็นบทบัญญัติทั่วไปที่ให้พนักงานสอบสวนเปรียบเทียบคดีความผิดที่เป็นลหุโทษหรือคดีที่มีโทษปรับสถานเดียวอย่างสูงไม่เกินสองพันบาท ซึ่งเมื่อผู้กระทำความผิดได้ชำระค่าปรับตามที่พนักงานสอบสวนเปรียบเทียบแล้วคดีอาญาลงกันได้ แต่บทบัญญัติดังกล่าวไม่ได้ห้ามเปรียบเทียบของพนักงานสอบสวนในความผิดอย่างอื่นซึ่งมีกฎหมายให้อำนาจไว้ดังจะเห็นได้จาก (๔) ของมาตรา ๓๗ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาที่บัญญัติว่า “ในคดีซึ่งเปรียบเทียบได้ตามกฎหมายอื่น เมื่อผู้ต้องหาได้ชำระค่าปรับตามค่าเปรียบเทียบของพนักงานเจ้าหน้าที่แล้ว” ดังนั้น เมื่อมาตรา ๖๔ ทวิ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติจราจรทางบก

^๑ มาตรา ๓๗ คดีอาญาลงกันได้ ดังต่อไปนี้

(๑) ในคดีมีโทษปรับสถานเดียว เมื่อผู้กระทำความผิดยินยอมเสียค่าปรับในอัตราอย่างสูงสำหรับความผิดนั้นแก่พนักงานเจ้าหน้าที่ก่อนศาลพิจารณา

(๒) ในคดีความผิดที่เป็นลหุโทษ หรือความผิดที่มีอัตราโทษไม่สูงกว่าความผิดลหุโทษ หรือความผิดต่อกฎหมายแผนกภาษีอากร ซึ่งมีโทษปรับอย่างสูงไม่เกินสองพันบาท เมื่อผู้ต้องหาชำระค่าปรับตามที่พนักงานสอบสวนได้เปรียบเทียบแล้ว

(๓) ในคดีความผิดที่เป็นลหุโทษหรือความผิดที่มีอัตราโทษไม่สูงกว่าความผิดลหุโทษหรือคดีที่มีโทษปรับสถานเดียวอย่างสูงไม่เกินสองพันบาท ซึ่งเกิดในจังหวัดพระนครและธนบุรี เมื่อผู้ต้องหาชำระค่าปรับตามที่นายตำรวจประจำท้องที่ตั้งแต่ตำแหน่งสารวัตรขึ้นไป หรือนายตำรวจชั้นสัญญาบัตรผู้ทำการแทนในตำแหน่งนั้นๆ ได้เปรียบเทียบแล้ว

^๒ มาตรา ๓๘ ความผิดตามอนุมาตรา (๒) (๓) และ (๔) แห่งมาตรา ๓๗ ถ้าเจ้าพนักงานดังกล่าวในมาตรานั้นเห็นว่าผู้ต้องหาไม่ควรได้รับโทษจำคุก ให้มีอำนาจเปรียบเทียบดังนี้

(๑) ให้กำหนดค่าปรับซึ่งผู้ต้องหาจะพึงชำระ ถ้าผู้ต้องหาและผู้เสียหายยินยอมตามนั้น เมื่อผู้ต้องหาได้ชำระเงินค่าปรับตามจำนวนที่เจ้าหน้าที่กำหนดให้ภายในเวลาอันสมควร แต่ไม่เกินสิบห้าวันแล้ว คดีนั้นเป็นอันเสร็จเด็ดขาด

ถ้าผู้ต้องหาไม่ยอมตามที่เปรียบเทียบ หรือเมื่อยินยอมแล้วไม่ชำระเงินค่าปรับภายในเวลากำหนดในวรรคก่อน ให้ดำเนินคดีต่อไป

(๒) ในคดีมีค่าทดแทน ถ้าผู้เสียหายและผู้ต้องหายินยอมให้เปรียบเทียบ ให้เจ้าหน้าที่กะจำนวนตามที่เห็นควรหรือตามที่คู่ความตกลงกัน

^๓ มาตรา ๔ ในคดีความผิดที่เป็นลหุโทษหรือความผิดที่มีอัตราโทษไม่สูงกว่าความผิดลหุโทษ หรือคดีที่มีโทษปรับสถานเดียวอย่างสูงไม่เกินสองพันบาท ให้พนักงานสอบสวนผู้มีอำนาจทำการสอบสวนคดีนั้นมีอำนาจเปรียบเทียบได้ ตามความในประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญามาตรา ๓๘

พุทธศักราช ๒๕๗๗ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๕๙ ลงวันที่ ๒๖ มกราคม พ.ศ. ๒๕๑๕ บัญญัติว่า “การกระทำความผิดต่อพระราชบัญญัตินี้หรือต่อกฎหมายอื่นอันเกี่ยวแก่กรณีนั้น ๆ โดยเฉพาะให้ตำรวจจราจร ตำรวจภูธร ตำรวจนครบาล ตำรวจทางหลวง หรือตำรวจเทศบาลตำแหน่งตั้งแต่ผู้บังคับกองหรือสารวัตรขึ้นไป หรือหัวหน้าสถานีตำรวจซึ่งมียศชั้นสัญญาบัตรหรือนายตำรวจสัญญาบัตรผู้ทำการแทนในตำแหน่งนั้น ๆ มีอำนาจเปรียบเทียบปรับได้” พนักงานสอบสวนตามที่พระราชบัญญัติจราจรทางบก พุทธศักราช ๒๕๗๗ ได้ระบุไว้ จึงย่อมมีอำนาจเปรียบเทียบคดีความผิดทั้งปวงตามพระราชบัญญัติจราจรทางบก พุทธศักราช ๒๕๗๗ ได้ แม้ความผิดนั้นจะมีโทษสูงกว่าความผิดหลุโทษหรือความผิดที่มีโทษปรับสถานเดียวอย่างสูงเกินสองพันบาทก็ตาม

(ลงชื่อ) ส. โหตระกิตย์

(นายสมภพ โหตระกิตย์)

เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

ธันวาคม ๒๕๑๘